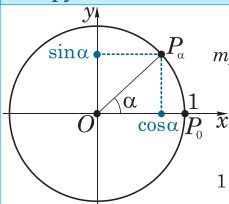

**Натисніть тут, щоб
купити книгу на сайті
або замовляйте за телефоном:
(0352) 51-97-97, (067) 350-18-70,
(066) 727-17-62**

Основні формули тригонометрії (1)

Співвідношення між тригонометричними функціями одного й того самого аргументу

$\sin^2 \alpha + \cos^2 \alpha = 1$ — основна тригонометрична тотожність.

$$\operatorname{tg} \alpha = \frac{\sin \alpha}{\cos \alpha}; \quad \operatorname{ctg} \alpha = \frac{\cos \alpha}{\sin \alpha};$$

$$\operatorname{tg} \alpha \cdot \operatorname{ctg} \alpha = 1;$$

$$1 + \operatorname{tg}^2 \alpha = \frac{1}{\cos^2 \alpha}; \quad 1 + \operatorname{ctg}^2 \alpha = \frac{1}{\sin^2 \alpha}.$$

Формули додавання

$$\sin(\alpha + \beta) = \sin \alpha \cos \beta + \cos \alpha \sin \beta;$$

$$\sin(\alpha - \beta) = \sin \alpha \cos \beta - \cos \alpha \sin \beta;$$

$$\cos(\alpha + \beta) = \cos \alpha \cos \beta - \sin \alpha \sin \beta;$$

$$\cos(\alpha - \beta) = \cos \alpha \cos \beta + \sin \alpha \sin \beta;$$

$$\operatorname{tg}(\alpha + \beta) = \frac{\operatorname{tg} \alpha + \operatorname{tg} \beta}{1 - \operatorname{tg} \alpha \operatorname{tg} \beta}, \quad \alpha, \beta, \alpha + \beta \neq \frac{\pi}{2} + \pi n, \quad n \in \mathbb{Z};$$

$$\operatorname{tg}(\alpha - \beta) = \frac{\operatorname{tg} \alpha - \operatorname{tg} \beta}{1 + \operatorname{tg} \alpha \operatorname{tg} \beta}, \quad \alpha, \beta, \alpha - \beta \neq \frac{\pi}{2} + \pi n, \quad n \in \mathbb{Z}.$$

Формули подвійного аргументу

$$\sin 2\alpha = 2 \sin \alpha \cos \alpha; \quad \cos 2\alpha = \cos^2 \alpha - \sin^2 \alpha;$$

$$\cos 2\alpha = 2 \cos^2 \alpha - 1; \quad \cos 2\alpha = 1 - 2 \sin^2 \alpha;$$

$$\operatorname{tg} 2\alpha = \frac{2 \operatorname{tg} \alpha}{1 - \operatorname{tg}^2 \alpha}, \quad \alpha \neq \frac{\pi}{4} + \frac{\pi k}{2}, \quad k \in \mathbb{Z}, \quad \alpha \neq \frac{\pi}{2} + \pi n, \quad n \in \mathbb{Z}.$$

Формули пониження степеня

$$\sin^2 \alpha = \frac{1 - \cos 2\alpha}{2}; \quad \cos^2 \alpha = \frac{1 + \cos 2\alpha}{2}.$$

Функція — це відповідність між змінними x та y , при якій *кожному* значенню змінної x відповідає *єдине* значення змінної y .

$y = f(x)$ — функція;

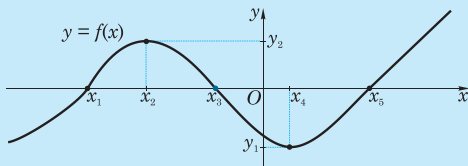
x — незалежна змінна, *аргумент*;

y — залежна змінна, *функція*.

Область визначення функції ($D(y)$) — це множина всіх значень, яких набуває незалежна змінна (аргумент).

Область значень функції ($E(y)$) — це множина всіх значень, яких набуває залежна змінна (функція).

Функція $y = f(x)$ задана графічно.

$D(y) = (-\infty; +\infty)$; $E(y) = (-\infty; +\infty)$;

x_1, x_3, x_5 — нулі функції;

$x_{\max} = x_2$, $x_{\min} = x_4$ — точки екстремуму;

$y_{\max} = y_2$, $y_{\min} = y_1$ — екстремальні значення.

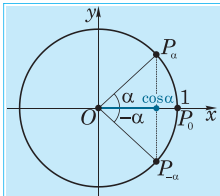
Проміжки монотонності:

$(-\infty; x_2]$, $[x_4; +\infty)$ — проміжки зростання;

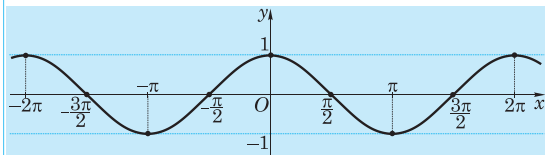
$[x_2; x_4]$ — проміжок спадання.

Властивості та графік функції

$$y = \cos x$$

Косинус числа α — це **абсциса** точки P_α одиничного кола, в яку переходить початкова точка P_0 при повороті навколо центра кола на кут α рад.

$D(y) = (-\infty; +\infty)$ — область визначення.

$E(y) = [-1; 1]$ — область значень.

$\cos(x + 2\pi n) = \cos x$, $n \in \mathbb{Z}$ — функція періодична.

$\cos(-x) = \cos x$ — функція парна.

$x = \frac{\pi}{2} + \pi n$, $n \in \mathbb{Z}$ — нулі функції.

$(-\frac{\pi}{2} + 2\pi n; \frac{\pi}{2} + 2\pi n)$, $n \in \mathbb{Z}$ — проміжки, на яких значення функції додатні.

$(\frac{\pi}{2} + 2\pi n; \frac{3\pi}{2} + 2\pi n)$, $n \in \mathbb{Z}$ — проміжки, на яких значення функції від'ємні.

$x_{\max} = 2\pi n$, $n \in \mathbb{Z}$ — точки максимуму; $y_{\max} = 1$.

$x_{\min} = \pi + 2\pi n$, $n \in \mathbb{Z}$ — точки мінімуму; $y_{\min} = -1$.

$[-\pi + 2\pi n; 2\pi n]$, $n \in \mathbb{Z}$ — проміжки, на яких функція зростає.

$[2\pi n; \pi + 2\pi n]$, $n \in \mathbb{Z}$ — проміжки, на яких функція спадає.

Теорема 1. Якщо функція $y = f(x)$ має границю при $x \rightarrow x_0$, то ця границя єдина.

Теорема 2. Якщо функції $y = f(x)$ і $y = g(x)$ у точці x_0 мають границі, то сума і різниця цих функцій також мають границі у цій точці, до того ж:

$$\lim_{x \rightarrow x_0} (f(x) \pm g(x)) = \lim_{x \rightarrow x_0} f(x) \pm \lim_{x \rightarrow x_0} g(x).$$

$$\blacktriangle \lim_{x \rightarrow -1} (x^2 + 4x) = \lim_{x \rightarrow -1} x^2 + \lim_{x \rightarrow -1} 4x = (-1)^2 + 4 \cdot (-1) = -3;$$

$$\lim_{x \rightarrow 2} (x - 3^x) = \lim_{x \rightarrow 2} x - \lim_{x \rightarrow 2} 3^x = 2 - 3^2 = -7. \blacktriangledown$$

Теорема 3. Якщо функції $y = f(x)$ і $y = g(x)$ у точці x_0 мають границі, то добуток цих функцій також має границю у цій точці, до того ж:

$$\lim_{x \rightarrow x_0} (f(x) \cdot g(x)) = \lim_{x \rightarrow x_0} f(x) \cdot \lim_{x \rightarrow x_0} g(x).$$

$$\blacktriangle \lim_{x \rightarrow -5} ((3x + 4) \cdot (x^2 - 7)) = \lim_{x \rightarrow -5} (3x + 4) \cdot \lim_{x \rightarrow -5} (x^2 - 7) = (3 \cdot (-5) + 4) \cdot ((-5)^2 - 7) = -11 \cdot 18 = -198. \blacktriangledown$$

Теорема 4. Якщо функції $y = f(x)$ і $y = g(x)$ у точці x_0 мають границі та $\lim_{x \rightarrow x_0} g(x) \neq 0$, то частка цих функцій також має границю у точці x_0 , до того ж:

$$\lim_{x \rightarrow x_0} \frac{f(x)}{g(x)} = \frac{\lim_{x \rightarrow x_0} f(x)}{\lim_{x \rightarrow x_0} g(x)}.$$

$$\blacktriangle \lim_{x \rightarrow 0} \frac{x^3 - x^2 + 2x}{8x + x^2} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{x(x^2 - x + 2)}{x(8 + x)} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{x^2 - x + 2}{8 + x} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{(x^2 - x + 2)}{(8 + x)} = \frac{0^2 - 0 + 2}{8 + 0} = \frac{1}{4}. \blacktriangledown$$